

**ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ
СЪВЕТ НА НАОА**

ДОКЛАД

**НА
ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ
ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОГРАМНА
АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИ ПРОФЕСИИ**

“ЗЪБОТЕХНИК”

**ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.5. ЗДРАВНИ ГРИЖИ
В МЕДИЦИНСКИЯ КОЛЕЖ НА МЕДИЦИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на специалност от регулираните професии „Зъботехник” на образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър” от професионално направление 7.5. Здрави грижи в Медицинския колеж на Медицинския университет – Пловдив

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 5, т. 2 от ЗВО и чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на специалностите от регулираните професии в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал. 3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „ЗЪБОТЕХНИК” НА ОКС „ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР” ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.5. ЗДРАВНИ ГРИЖИ В МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ-ПЛОВДИВ - МУ- ПЛОВДИВ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ –ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

V. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол/дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол №8/07.04.2016 г.
2.	Стартиране на процедурата (дата на платежно нареждане)	5.05.2016 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол №9/6.04.2017 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	15, 16.05.2017 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол №21/12.07.2017 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол №25/19.09.2017 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция /ПК предоставя доклада на АС	

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Въз основа на доклада на експертната група:

При предходната акредитация на специалността от регулираните професии «зъботехник», с Решение на АС на НАОА, Протокол № 29 от 30.09.2010 г., са направени следните препоръки:

Препоръка № 1. В залите за практическо обучение да се осигурят повече зъботехнически мотори и да се подобрят осветлението и аспирацията.

Препоръка № 2. Да се прецизира квалификационната характеристика на специалност „Зъботехник“.

Препоръка № 3. Да се стимулират студентите за участие в научни проекти и научно-практически разработки.

ЕГ установява, че са изпълнени препоръки № 2 и № 3 и не е изпълнена препоръка № 1.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТТА ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „ЗЪБОТЕХНИК“ НА ОКС “ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР” НА МЕДИЦИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 2 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 4)¹

ВЪЗ ОСНОВА НА ИЗВОДИТЕ НА ЕКСПЕРТНАТА ГРУПА В ДОКЛАДА СЕ ОЦЕНЯВА ИЗПЪЛНЕНИЕТО/НЕИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ВСИЧКИ КРИТЕРИИ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ESG- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 2 ОТ ЗВО, КАКТО СЛЕДВА:

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството

Критерий 1.1. При извършване на обучение по специалността от регулираните професии се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище

1.1.1. Обучението по специалността от регулираните професии „Зъботехник“ в Медицинския колеж (МК) -Пловдив се провежда в съответствие с мисията, целите и задачите, обявени в образователната политика на Колежа. Стратегията на МК е насочена в два аспекта: *Осигуряване обучение и квалификация, съответстващи на единните държавни изисквания и европейските стандарти за качество и Осигуряване на необходимите нови медицински специалисти за нуждите на региона и страната.*

1.1.2. В МК-Пловдив е изградена организация за управление на качеството на учебния процес. Активността на Колежа е подчинена на университетската система за качество. Дейностите по управление на качеството са в съответствие със ЗВО, ЗРАСРБ, Правилника за дейността на МУ-Пловдив, Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Пловдив, Правилника за учебната дейност и Ръководството за управление на качеството на обучение. Всичките изброени документи могат да бъдат намерени на официалната интернет-страница на МУ- Пловдив. По този начин се оповестяват и резултатите от провежданите анкети.

В МУ-Пловдив е създадена Общоуниверситетска комисия за управление и оценка на качеството на учебния процес (ОУКУОКУП). Съществува и Отдел “Управление и контрол на качеството на обучение” към Ректората и е разработен Правилник за контрол на качеството. Контролът се осъществява на катедрено, колежанско (факултетно) и университетско ниво. Контролът в Колежа се изразява в еднократна проверка на всяка дисциплина за учебната година и е съгласуван с всички изменения и допълнения на правилника, отразени в решенията на АС на МУ–Пловдив.

В Правилника на МУ-Пловдив е включен раздел, подчертаващ мястото и значението на вътрешната система за оценка и поддържане на качеството. Със заповед на Директора на МК е утвърден състава на *Колежанската комисия (КК)*, с председател преподавател на основен трудов договор към МК. В КК участват преподаватели и представители на студентите. За специалност „Зъботехник“ комисията е съставена от трима преподаватели и шест студенти от различни курсове. В дейността си КК се ръководи от правила, които са в съответствие със залегалите позиции и приоритети в Наръчника по качество на МУ-Пловдив, както и със стратегията за неговото развитие.

---

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

Колежанската комисия по управление на качеството участва в планиране на дейността на комисията за управление и осигуряване на качеството на учебния процес; учебно-методична помощ на преподавателите, съобразно новите критерии за качество на учебния процес; проследяване на семестриалната и годишна успеваемост на студентите и набелязване мерки за преодоляване на установените проблеми; обсъждане на обема и структурата на учебните планове, програми и квалификационни характеристики; създаване на система за проследяване реализацията на завършилите МК-Пловдив; проучване мнението на студентите относно провеждането на учебния процес; стимулиране научно-практическите разработки; разглеждане на теми, свързани с научноизследователската работа; разглеждане информация за студентската и преподавателска мобилност; разглеждане информация за работата на Колежанската библиотека.

МК е сертифициран по ISO 9001:2008 от 2012 г. и след проведен ресертификационен одит (25.08.2015 г.) е удължена валидността на сертификата до 24.08.2018 г. В съответствие с изискванията на сертификацията е разработена и процедурата по одитиране.

В специалност „Зъботехник“ от 2012 г. *ежегодно се провежда вътрешен одит* от сертифициран одитор. Последният вътрешен одит на специалността „Зъботехник“ е проведен на 04 май 2016 г., въз основа на заповед на Ректора на МУ-Пловдив.

През изминалия период е проведен един външен одит за специалността от НАОА, свързан с процедурата за САНК.

На сайта на Медицински университет и МК-Пловдив има подробна информация, свързана със съответните специалности – квалификационни характеристики, учебни планове, разписи, специализирани сайтове от Централната библиотека и библиотеката на МК и др. Предоставена е допълнителна информация за дейността на общоколежанската КК - в документацията са представени план-програма на КК и график за одитиране в МК–Пловдив, вкл. за специалност „Зъботехник“. Част от методите за поддържане на актуална обратна връзка чрез изградената организация за управление на качеството е провеждането на запитвания под формата на анкети, предназначени както за студентите от всеки курс, така и за преподавателския колектив. Въведени са анкети и за завършили обучението по специалност „Зъботехник“, както и за работодателите. Резултатите и анализите от проведените анкети се публикуват в интернет сайта и в изградената локална мрежа в МК.

1.1.3. МУ-Пловдив и в частност МК има ясно изразена политика, ориентирана към осъществяване на взаимовръзка между научните изследвания и обучението.

Научната дейност на студентите се реализира на ниво МУ и МК чрез участие в организирани научни форуми. Научната дейност на студентите е активно подпомагана от преподавателите по специалността. Студентите от МУ-Пловдив, включително и студентите от специалностите на МК, имат възможност да провеждат и извяват своята научна дейност в рамките на младежкото научно дружество „Асклепий“, създадено през 1991 г. и подкрепяно методично, организационно и финансово от Академичното ръководство. Участието в него на всеки студент или млад учен е доброволно. Дружеството осъществява дейността си съгласно приет от неговото общо събрание устав. За стимулиране на студентите и младите учени към активна научноизследователска дейност МНД „Асклепий“ участва в организирането и провеждането на ежегодния конкурс „Наука и младост“ под егидата на Ректора.

През периода 2011-2016 г. преподавателите от специалност „Зъботехник“ имат общо **91** участия в научни форуми, от които 4 в чужбина.

Студентите зъботехници участват активно в научноизследователската дейност на Медицински колеж. Научните им разработки са основно научни обзори или собствени проучвания с приложно-научен характер.

На организираната и проведена в МК електронна постерна сесия през 2014 г. са представени около **30** разработки на студенти от специалността.

Констатации по изпълнение на критерий 1.1.:

В МУ-Пловдив има ясно изразена политика за управление на качеството във всички негови звена, включително МК. Функционирането на Система за управление на качеството в МК е обезпечена чрез поддържане на собствена документация. Ежегодно се провежда вътрешен одит. Последният вътрешен одит на специалността е проведен на 4.05.2016 г., а през изминалия период е проведен един външен одит от НАОА, свързан с процедурата за САНК.

Студентите имат достъп до необходимата информация, която е представена на сайта на МК и МУ-Пловдив. Студентите от специалност „Зъботехник“ се включват в научноизследователска дейност, стимулирани и подпомагани от преподавателите, ръководството на Колежа и Университета.

Критерий 1.2. Управление на качеството на образованието.

1.2.1. МУ и МК-Пловдив притежават актуална и ефективно действаща система за управление качеството на обучение, съобразена с международния стандарт ISO 9001-2008, по който МК е сертифициран до 24.08.2018 г.

В МК-Пловдив се извършва периодична самооценка на действащата система за управление на качеството. Създаден е и функционира Програмен съвет към Колежа.

Периодично се осъществява обратна връзка чрез проучване студентското мнение, относно мотивацията за постъпване в МК-Пловдив за специалността „Зъботехник“, цялостния текущ учебен процес, както и нивото на административното обслужване.

В МК се провеждат анкетни проучвания с новопостъпилите студенти относно очакванията им за обучението в МК; със студентите по време на следването за качеството на обучението, което получават; със завършващите студенти (дипломанти); с реализирани студенти и с работодателите в качеството им на потребители на кадри. Резултатите за всяка специалност се предоставят на ръководството на МК, преподавателския състав и студентите. Получената обратна връзка дава възможност на учебното заведение да обсъди и набележи мерки за преодоляване на слабости, ако бъдат установени такива.

1.2.2. Със Заповед на Ректора на МУ-Пловдив е учредена **Комисията по научна етика** за извършване на начална оценка, периодичен надзор и даване на становище относно етичните аспекти на научните изследвания, провеждани в рамките на институцията. Разработена е *Процедура за подаване и разглеждане на оплаквания* от студенти/докторанти/специализанти/ в МУ–Пловдив, утвърдена от АС (Протокол №9/26.11.2015г.).

През изминалия период не са констатирани изпитни измами и плагиатство по отношение на дейността на Медицинския колеж-Пловдив.

Констатации по изпълнение на критерий 1.2.:

В МУ-Пловдив, вкл. МК, има изградена Система за управление на качеството, основана на нормативни документи – правилници, програми, инструкции и т.н., свързани с различни аспекти на университетския живот. Поддържа се обратна връзка и редовно се проучва студентското мнение с оглед повишаване качеството на обучение. Пряко свързан с управлението на качеството е и Етичният кодекс, в който са заложен съвкупност от принципи и правила, стоящи в основата на взаимоотношенията между основните субекти. За изминалия период няма регистрирани жалби както и не са регистрирани изпитни измами.

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1. ВУ извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни

2.1.1. Обучението на студентите по специалността от регулираните професии „Зъботехник“ се провежда по изготвена и утвърдена за специалността учебна документация, която включва: *Квалификационна характеристика; Учебен план; Учебни програми на изучаваните дисциплини (задължителни, избираеми и факултативни) и Ежегоден график на учебния процес.* Освен това се водят стандартните задължителни документи – изпитни протоколи, главни книги, студентски книжки и др.

Учебната документация е разработена и одобрена в съответствие с редица нормативни документи: Закон за висшето образование; Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите от професионално направление 7.5. Здравни грижи за ОКС „професионален бакалавър по...“; Наредба № 21 от 30.09.2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища; Медико-технически стандарт по зъботехника; Правилник за дейността и Правилник за учебната дейност в МУ–Пловдив.

Квалификационната характеристика е приета на Академичен съвет на МУ–Пловдив (Протокол №9/26.11.2015г.). В съответствие с утвърдения в Университета стандарт, квалификационната характеристика съдържа основните цели и задачи на обучението на студентите по специалността; определя квалификационния стандарт на обучението; конкретизира знанията, уменията, компетенциите, които се изграждат в процеса на обучение; посочва възможностите за професионална реализация и допълнителна квалификация след завършване на специалността.

Крайният резултат от обучението се изразява в придобиване на компетенции, които представляват съвкупност от знания, умения и нагласи в следните области:

- *Общи умения* - комуникативни умения, езикова и компютърна грамотност, използване на информационни технологии, умения за работа в екип и нагласи за непрекъснато медицинско образование и самоусъвършенстване.

- *Знания по основополагащи научни дисциплини* - базови хуманитарни, базови медикобиологични и специализираща подготовка.

- *Специфични професионални умения* - прилагане на различни методики за технологичното възстановяване на анатомията и морфологията на зъбите, зъбните редици според предписанията на лекаря по дентална медицина; познаване състава, свойствата и технологичната обработка на стоматологичните материали използвани в протезирането на цялата лицево-челюстна област; познаване и ползване на съвременна апаратура и инструментариум

- *Познаване на конкретни условия* – система на здравеопазване; етични, деонтологични и законови норми.

Посочени са възможностите за професионалната реализация на завършилите специалността: работа в медико-технически лаборатории по зъботехника към здравни заведения за извънболнична или болнична помощ: медико-дентални или дентални центрове, факултети по дентална медицина, клиники по лицево-челюстна хирургия и орална хирургия; работа в самостоятелни медико-технически зъботехнически лаборатории, в секторите неподвижно, подвижно протезиране, ортодонтия и лицево-челюстно протезиране.

2.1.2. Специалността „Зъботехник“ в МК се оценява високо от общественото мнение в град Пловдив и областта. Най-обективни данни за качеството на образованието по

специалността се получават от потребителите на кадри. За специалността има разработени шест вида анкетни карти, една от които е за проучване мнението на потребителите (работодателите) за завършилите специалността. Анкетите се обработват от студентско-преподавателска комисия от друга специалност (независими одити) и резултатите се внасят в Комисията по контрол на качеството, след което се разглеждат на Колежански съвет.

Последните анкети за мнението на потребителите са провеждани през **2012 г.** и **2016 г.** относно теоретичната, практическата подготовка и успешната реализация на випускниците от специалност „Зъботехник“ на МК – Пловдив. Според анализа на анкетите, работодателите оценяват положително уменията на завършилите и смятат, че практическото базисно обучение осигурява необходимите компетенции за изпълнението на професионалните им задължения. 60% от анкетиранияте преценяват, че зъботехници работят добре в екип и притежават комуникативни умения.

На срещата на Експертна група с потребителите на кадри са присъствали **6** представители, **5** от които от стоматологични лаборатории и **1** от болница - ВМА. Всички са били единодушни в мнението за добрата подготовка на студентите и дипломантите от МК, които са били на преддипломен стаж и които вече работят при тях.

2.1.3. Оценяване знанията и уменията на студентите се извършва според предвидените форми и процедури в учебния план. Съгласно Правилника на МУ формите за контрол и оценка на усвояването на материала включва: *текущ контрол, възлагане на задачи, контролни тестове за текуща оценка, колоквиуми, практически изпити, семестриални изпити или курсови работи и държавен изпит.*

Текущият контрол проследява нивото на усвояване на теоретичните знания и практически умения по време на семестъра. Той е задължителен елемент от учебната работа. Методите за оценяване са разнообразни – събеседване, тестове, устни и писмени изпитвания, реферати и др., а за проверка на практическите умения - изработване на зъбопротезни конструкции върху лабораторни и клинични модели. Всеки преподавател има свободен избор за най-подходящата форма на контрол и оценка на преподавания материал.

Заклучителният контрол се изразява в полагането на изпити за съответните дисциплини по учебен план. Изпитът се провежда писмено по тема, определена от предварително предоставен на студентите конспект. По дисциплините „Анатомия и морфология на зъбите“, „Технология на зъбните протези“ и „Ортодонтия“ се провежда и практически изпит, който предшества теоретичния. Студентите, получили слаби оценки на практическия изпит, не се допускат до теоретичен изпит. Изпитът се провежда от комисия, която се председателства от водещия преподавател по дисциплината. Окончателната оценка се отразява в: Студентска книжка, Индивидуални картони и Главна книга.

Държавният изпит е по специалните дисциплини: **1. Технология на зъбните протези** (провежда се на два етапа – практически и теоретичен изпит). Успешно положилите практически изпит преминават към втория етап – писмено излагане на теоретичния материал и устно събеседване.) **2. Зъботехническо материалознание** **3. Ортодонтия** (провежда се на два етапа – практически и теоретичен изпит)

За оценка на придобитите знания и умения се присъждат и съответен брой кредитни точки по системата за натрупване и трансфер на кредити. Те се отразяват в дипломите, дипломните приложения и в академичните справки.

2.1.4. При системния анализ и периодичното обновяване на учебната документация на специалността “Зъботехник” в МК-Пловдив се правят и сравнения с аналози от други висши медицински училища в страната и в чужбина. На тази база е направена сравнителна оценка на хорариума на задължителните учебни дисциплини включени в учебните планове на **МК-Варна** и **МК-София**. Анализът показва, че няма съществени различия в системата за подготовка, включените дисциплини и хорариуми. Общото между учебните планове са ЕДИ,

според които са изготвени и които задават задължителна рамка на обучението по специалността. Минимални различия има в хорариума по отделните дисциплини, както и в предложените за изучаване избираеми и факултативни учебни дисциплини. Съдържанието на учебните програми за специализираща подготовка е близко, както по хорариум, така и по теми, които са предвидени в учебните програми.

2.1.5. Учебните програми са разработени в съответствие с целите на образователно-квалификационната степен от титулярите на учебните дисциплини - хабилитирани преподаватели на основен трудов договор в МУ - Пловдив и хонорувани хабилитирани преподаватели, с които е сключен договор за учебната година. В съответствие с Правилника за учебна дейност на МУ-Пловдив, учебните програми се обсъждат от Съвета на специалността и се приемат на заседания на Колежанския съвет. Разработените и внедрени в обучението учебни програми по дисциплините от учебния план са с актуално съдържание, съобразени със законодателната рамка, медицинските стандарти, новостите в зъботехниката и съвременното развитие на специалността.

2.1.6. Като част от мерките за осигуряване и поддържане на качеството на образованието в МК се провежда **системен анализ и периодично обновяване на учебната документация на специалността „Зъботехник“**. Това е продиктувано от **множество фактори**, сред които са: непрекъснатото нарастване на потребностите на обществото от все по-качествени медицински услуги; бързото развитие на медицинската наука и практика; мнението на студентите, преподавателите и работодателите; конкурентоспособността и динамиката на пазара на труда в Р България и страните от ЕС.

Промените се осъществяват по предложение на преподавателите. Всяка учебна програма се разработва и актуализира в съответната специалност. Предоставя се за обсъждане и утвърждаване от Колежански съвет /приемането на промени в учебните програми се извършва на заседание преди приемането на новия учебен план за следващата академична година/. Програмите за новите специалности се приемат на Академичен съвет.

За периода са *актуализирани учебните програми* по Технология на зъбните протези, Зъботехническо материалознание, Ортодонтия, Челюстно-лицева протетика, Естетически аспекти в зъбопротезирането, Долекарска помощ, Хигиена, Социално и здравно законодателство, Социология, Медицинска психология, Информатика.

2.1.7. Учебният план за специалност „Зъботехник“ е разработен в съответствие с Наредбата за ЕДИ за придобиване на висше образование по специалността „Зъботехник“ и Системата за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища.

Той е съобразен със законовите изисквания: формата на обучение е **редовна**, продължителността на обучението е **3 години**, съответно 6 семестъра по 15 седмици, с общ хорариум **3900 часа и 600 часа преддипломен стаж и 197 кредита**.

Учебният план на специалността „Зъботехник“ включва **18** задължителни дисциплини с общ хорариум 1425 часа, **10** избираеми и **2** факултативни дисциплини с общ хорариум 510 часа и 1365 часа учебна практика. Задължителните дисциплини са разпределени през целия курс на обучение от I до V семестър в логична последователност с учебната практика. **Хорариумът по учебните дисциплини е съобразен с ЕДИ**.

Съотношението между часовете за лекции и часовете за практически упражнения по задължителните учебни дисциплини е съответно **43%:57%**, с което отговарят на изискванията на **чл.5, ал. 6 от ЕДИ** (часовете за практическа подготовка да са не по-малко от 50 на сто от общия хорариум).

Учебната практика и преддипломният стаж студентите по специалност „Зъботехник“ се провеждат в МК, Факултета по дентална медицина и в одобрени от АС на МУ-Пловдив лаборатории към болнични и извънболнични заведения, самостоятелни медикотехнически лаборатории в град Пловдив, акредитирани от МЗ.

Констатации по изпълнение на критерий 2.1.:

Учебната документация за специалността от регулираните професии „зъботехник“ за ОКС „професионален бакалавър“ е подготвена съобразно изискванията на Правилника за дейността на МУ-Пловдив и всички нормативни документи, свързани с университетско образование. Представени са квалификационна характеристика, учебни планове и учебни програми, графици за учебната дейност, които се актуализират ежегодно. Учебният план отговаря на ЕДИ за специалността. Учебни програми са с актуално съдържание, съобразени със законодателната рамка, медицинските стандарти, специфичната подготовка и новостите в зъботехника и съвременното развитие на специалността. При определяне на съдържанието на учебните програми и практическата подготовка на студентите се отчита мнението на потребители на кадри – основно базови институции, в които студентите осъществяват практическото си обучение.

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответната специалност от регулираните професии

3.1.1. Обучението на студентите от специалност „Зъботехник“ се провежда според ЕДИ и съгласно образователната мисия, цели и задачи на специалността. Квалификационната характеристика дефинира основните и специфичните изисквания към студентите по специалността “Зъботехник“ и е основа за изготвяне на учебния план и на учебните програми за специалността.

Задължителните учебни дисциплини, предвидени в учебния план и техният хорариум са достатъчни за формиране на добри професионални качества и осигуряват възможност за придобиване на умения и навици, необходими за добра професионална реализация у нас, в държавите от Европейския съюз и извън него. За провеждане на учебната практика и преддипломния стаж се изготвят писма до управителите на СМТЛ и други лечебни заведения, които се утвърждават от Директора на колежа. Част от информация за учебния процес, учебния план и квалификационната характеристика са включени в уеб страницата на МК-Пловдив. Информацията относно разделите на учебния план, формата и продължителността на обучението, хорариумът на задължителните, избираемите и факултативните дисциплини, учебната документация и др. е в т. 2.1.7.

3.1.2. Последователността на дисциплините и разпределението им по семестри е направено така, че да се постига необходимата връзка между тях и надграждане на знанията. Акцентът е върху специалните дисциплини, които са разпределени през целия курс на обучение, следват в логическа последователност.

Учебните програми са адаптирани към постигане на целите на обучителния процес и дават практическата насоченост, която е в основата на подготовката на студентите. Цялата допълнителна информация към тази точка е в т. 2.1.7.

3.1.3. Специалността „Зъботехник“ в МК-Пловдив се оценява високо от общественото мнение, от обучаващите се студенти и завършилите специалисти. Обратната връзка, необходима за оценка на качеството на обучението по специалността в МК - Пловдив се търси по няколко начина: ежегодни анкети за проучване на мнението на студенти, дипломанти и потребители; чрез членове на Клуб на възпитаниците на МУ – Пловдив, Алумни клуб (<http://mu-plovdiv.bg/BG/Alumni-клуб/>) и Проучва се мнението и на вече реализирани на пазара на труда възпитаници на МК-Пловдив.

Проведени са анкети със завършили студенти относно тяхната реализация. Анкетирани са 25 завършили, от випуски 2010 г., 2011 г., 2012 г. и 2013 г. Анализът на резултатите показва, че голяма част от завършилите са започнали работа по специалността, 31% са заетите в СМТЛ. Преобладаващата част от дипломантите са започнали работа през първата година (62,5%) след завършването си.

Много показателен за доброто качество на обучение в МК е високият процент (88%) на лесно адаптирани се при започване на работа и високата оценка, която анкетираниите дават за ефективността на обучението. От завършилите специалисти 56% имат желание за продължаващо обучение и допълнителна квалификация.

Анкетирани са потребители на кадри относно теоретическата и практическата подготовка, знания и възможност за успешна реализация на випускниците от специалност „Зъботехник“ на МК-Пловдив. Резултатите показват, че голям процент от работодателите (80%) дават положителна оценка на подготовката на завършилите (в МУ-Пловдив) и работещи при тях специалисти за 2012 г. и 2014 г. Допълнителна информация има в т. 2.1.2.

Високите оценки на потребителите за теоретичната и практическа подготовка са свидетелство за професионализма на преподавателите от МК и правилно структурираните учебни програми и планове. Мненията на студентите и на потребителите се обсъждат и на периодично провеждащи се работни срещи между ръководството, преподаватели и студенти от специалност „Зъботехник“ в МК-Пловдив и потребителите на кадри за обсъждане на това, което се изучава през съответния семестър, задълженията им в тази насока и идентифициране на изискванията на практиката.

3.1.4. Обучението на студентите по специалност „Зъботехник“ се реализира чрез прилагане на съвременни методи на преподаване и оценяване на постиженията им. Това включва ежегодно обновяване на учебното съдържание, използване на съвременни аудио-визуални и технически средства за онагледяване на преподаването. От особено значение за съвременните методи на обучение са отлично оборудваните бази. Специфична форма за оценка на придобитите по време на обучението знания и умения на студентите, която се прилага задължително, е Системата за натрупване и трансфер на кредити. Системата за оценяване на знанията се оповестява при постъпване на студентите в първи курс, като им се предоставя Учебна програма за целия курс на обучение и необходимите кредитни точки до дипломирането.

3.1.5. За провеждане на изпитните процедури съществуват ясно разписани правила. Разработени са Инструкция за оформяне на правилата за провеждане на писмен/устен семестриален изпит. При оценяване на учебните практики и преддипломния стаж, в комисията се включват и представители на потребителите на кадри от институциите, в които студентите провеждат практическото си обучение. В МК и МУ-Пловдив съществува дългогодишна традиция за сътрудничество с потребителите на кадри. Общата оценка на студентите за контактите с преподаватели, процеса на обучение и отношението към тях е положителна.

3.1.6. В МУ-Пловдив има разработени, приети и огласени правила за управление на качеството на обучението, които служат като вътрешна нормативна база в професионалното направление и стоят в основата на дейностите, насочени към усъвършенстване на учебния процес. Организацията за управление на качеството на учебния процес се изгражда на основата на Система за наблюдение, оценяване, поддържане и управление на качеството на образованието на три равнища: университетско, факултетско и катедрено. Оценяването на качеството на обучението се извършва периодично и включва: ежегоден анализ на резултатите от кандидатстудентската кампания, който е основа за усъвършенстване на организацията на приема за следващата година с оглед на предлаганите специалности, форми

на обучение и брой студенти; анализ на първоначалните мнения, оценки и нагласи на студентите-първокурсници; оценка на състоянието и проблемите в организацията на учебния процес по дисциплини и специалности – всеки семестър, като резултатите мотивират мерки и решения за преодоляване на констатираните слабости; анализ на резултатите от обучението, който се провежда в специалността и Колежанския съвет и се обсъжда ежегодно от Академичния съвет с цел оптимизиране на качеството на обучението. В МК на МУ-Пловдив редовно се обсъждат и огласяват резултатите, свързани с управление на качеството на обучението чрез срещи на ръководството на МК със студентите, чрез ръководителите на специалността и чрез студентското представителство в органите за управление. Всяка година се провежда вътрешноуниверситетски одит върху документацията от специално назначавани сертифицирани одитори. Лекционните курсове, упражненията и учебните практики периодично се контролират и оценяват чрез механизма на вътрешното университетско атестиране на преподавателите. В мониторинга не се включват директно студенти, партньорски организации и потребители на кадри, но те имат косвено участие чрез обратната връзка, на базата на провежданите анкети.

3.1.7. В Правилника за учебната дейност на МУ-Пловдив са разписани правилата и процедурите за работа с постъпили жалби на студенти, докторанти и специализанти, утвърдени с решение на АС. Процедурата се отнася за писмено постъпили оплаквания от студенти по повод на неудовлетвореност или несъответствие в качеството на учебната и административно-организационна дейност. Сигнали за нередности, измама и корупция се приемат от Административен отдел на МУ–Пловдив. За отчетния период няма постъпили жалби на студенти от специалността.

Констатации по изпълнение на критерий 3.1.:

Обучението на студентите по специалността от регулираните професии „Зъботехник“ се провежда според съвременните изисквания за образователно-квалификационните степени и съгласно образователната мисия, цели и задачи на специалността от регулираните професии. Има публичност на информацията, свързана с изпитването и оценяването, в т.ч. държавните изпити. Резултатите от периодичното изследване на студентското мнение по отношение на цялостния процес на обучение се отчитат с оглед неговото усъвършенстване. Публични са и резултатите от проучването на мнението на работодателите. Няма постъпили жалби на студенти от специалността.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите

Критерий 4.1. Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане

4.1.1. В МК–Пловдив са създадени условия за информиране и ориентиране на студентите за възможностите, които се предоставят за изграждането им като специалисти. Ежегодно се подготвя и публикува Кандидат-студентски справочник, актуализира се Правилника за прием на студенти и се оповестява на страницата на МУ-Пловдив „Прием“. Подава се своевременно актуална информация относно приема на кандидат-студенти, включваща съобщения и контакти, проверка на резултати от изпити и класиране, график за провеждане на предварителни изпити, график за провеждане на конкурсните изпити, балообразуване по специалности, специалности – подробна информация, такси за кандидатстване.

Кандидатстващите за специалностите в МК полагат устен изпит с писмена част, който включва теми от етиката и въпроси, свързани с мотивацията на кандидат-студентите за избраната специалност. Писмената част се състои в интерпретиране на етически категории и

понятия от темите, обявени в Програмата по етика. Разработването на темите в писмената част трябва да бъде съобразено изцяло с учебния материал за задължителна подготовка по „Етика и право” – 10 клас, част „Етика” в СОУ. В МК-Пловдив непрекъснато се анализира средата и на тази основа се планират и реализират мерки за повишаване на интереса към обучението. Дадена е публичност на развитието на специалностите чрез организиране „Ден на кандидат-студента“, който тази година е проведен на 13 март; „Ден на ориентиране в МУ-Пловдив“, който се провежда обикновено в началото на м. септември за новоприетите студенти. Издава се и „Наръчник на първокурсника“.

4.1.2. В МУ-Пловдив е приложена Европейската директива за признаване на професионална квалификация. Създадена е необходимата организация за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранни студенти. Сходството на учебните планове на висши училища, в които се изучава специалността „Зъботехник” и приложението на кредитната система създава сравнително благоприятна възможност за мобилност на студентите в страната и в чужбина. Кредитната система в МУ-Пловдив е съобразена с Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS) и Наредба № 21 от 30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредитите във ВУ. Общият брой кредити за специалност „Зъботехник” в МК-Пловдив е **197**, от които от семестриалното обучение - **167**, от преддипломен стаж - **20** и от държавни изпити – **10** кредита.

В страните от Европейския съюз и САЩ няма приета ОКС „професионален бакалавър“. Това определено затруднява студентската мобилност и възможности за реализация на специалистите от медицинските колежи в България.

4.1.3. В МК-Пловдив е създаден и функционира отдел „Международна дейност и европейски проекти“. Чрез отдела се поддържат непрекъснати контакти с други ВУ у нас и в чужбина. МК участва в програма Еразъм и Еразъм+. В рамките на тези програми в отдела се организират мобилности на студенти и преподаватели.

Студентската мобилност е резултат от сключени междуинституционални споразумения в областите на обучение на специалностите от МК между МУ и университети и колежи в Гърция, Литва, Латвия, Естония, Португалия, Испания, Словения, Словакия, Македония и Турция. **10** студенти от посочените университети и колежи са провели преддипломния си стаж в МК-Пловдив по предварително изготвена синхронизирана програма. По отношение реализацията на програмата, **19** студенти от МК–Пловдив са осъществили изходящи мобилности с посещение на чуждестранни партньори в периода 2009 г. – 2014 г. За периода от последната акредитация има изпратени **двама** български студенти от специалността „Зъботехник“ на обучение в чужбина – First Medical College of Riga, през 2012 г, I семестър. През същия период **87** преподаватели и служители на МК– Пловдив, трима от които специалност „Зъботехник” са посетили чуждестранни партньори.

4.1.4. Научната дейност на студентите се реализира чрез участие в организирани научни форуми. Създадена е организация за насърчаване на студентите от специалността „Зъботехник” за участия в научноизследователска дейност, вкл. проекти и публикации. Научната дейност на студентите е активно подпомагана от преподавателите по специалността. *Научните им разработки са основно научни обзори или собствени проучвания с приложно-научен характер.* В периода са реализирани **130** научни изяви, от които **75** са участия в научни форуми, проведени в медицинските колежи в гр. Пловдив, Стара Загора и **8** публикации в „Сестринско дело“, Сборник доклади от Юбилейна научна сесия на МК - Пловдив, „Здраве и наука“ 2012 г.

4.1.5. Изискванията към съдържанието на основните документи за образование и квалификация, издавани от МУ-Пловдив са спазени. Освен държавните изисквания, са създадени и необходимите вътрешни правила и разпоредби.

4.1.6. В съответствие със Закона за професионално-съсловните организации завършилите получават УИН, отразяващ принадлежността им към Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ), който предполага поддържането на национален регистър и регионални регистри. В МУ-Пловдив е разработена система за мониторинг на реализацията на завършилите студенти, която се основава на анализа на анонимни анкетни карти, попълвани от абсолвенти, специалисти и докторанти.

Анкетите се обработват от студентско-преподавателска комисия по специалността, резултатите се обсъждат и приемат на събрание на Комисия по качеството на обучение и Съвет на колежа. Като допълнителен доказателствен материал се представени обработени анкети от 2011 г. и 2014 г., 2015 г., 2016 г.

От 2010 г. до 2016 г. в специалност „Зъботехник“ на МК са приети **181** студенти (среден годишен прием по 30 студенти), а са се дипломирали **174** студенти. Най-голям процент реализирани по специалността има сред завършилите през 2013 г. - **97%**.

Професионалната реализация на **62,5%** от студентите като зъботехници е **през първата година** след дипломирането им, а 29% от тях са започнали работа по специалността през втората година от завършване на своето образование.

Констатации по изпълнение на критерий 4.1.:

В рамките на обучението в МК-Пловдив има ясно очертани компоненти на „жизнения цикъл“ на студентите – от приема до завършването на обучението. Налице е система за организиране на кандидат-студентската кампания, по време на която се осигурява необходимата информираност за кандидат-студентите. Налични са процедури за признаване на периоди на обучение и практика в чужбина, в резултат от студентска мобилност.

Има много добра система за проследяване на професионалната реализация на завършилите студенти, включително по отношение техните качества като специалисти и нивото на удовлетвореност от страна на работодателите.

Стандарт 5. Преподавателски състав

Критерий 5.1. Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на специалността

5.1.1. Преподавателският състав на специалността „Зъботехник“ е в съответствие с изискванията на ЕДИ и ЗВО. Всички преподаватели на основен трудов договор от оценяваната специалност са подбрани и назначени с конкурс.

Преподавателите, които водят лекционното обучение и упражненията по задължителните учебни дисциплини имат необходимата квалификация за преподаването им. Тя се базира на съответствието на съдържанието на учебните дисциплини с научните им специалности, следдипломни специализации, практически опит и с научното им творчество. Представена е пълна справка на преподавателите и техните специалности за 2016 г. – 2017 учебна година.

Обучението на студентите по специалността се провежда от **39** преподаватели, от които **37 са на ОТД**. От тях **10** хабилитирани (2 професори и 8 доценти) и **27** са нехабилитирани (6 главни асистенти, 3 асистенти, 10 старши преподаватели и 8 преподаватели).

Преподавателите, осъществяващи практическото обучение (упражнения, учебна практика и преддипломен стаж) са с образователно-квалификационна степен „магистър“ (в *съответствие с ЕДИ*) и са на основен трудов договор в МУ- Пловдив.

Създадени са условия за продължаващо обучение на преподавателите от всички дисциплини в МУ-Пловдив и МК. Посещаване на курсове по СДО е задължителна предпоставка за поддържане на ниво на компетентност и възможност за осъвременяване на познанията от страна на преподавателите от МУ и МК. Всички преподаватели на ОТД към МК са участвали ежегодно в курсове за продължаващо обучение.

През периода 2010 - 2016 г. след обявени конкурси от МК и от МУ са *се хабилитирали* двама преподаватели, участващи в обучението по специалността „Зъботехник“. Четирима преподаватели от специалност „зъботехник“ са повишени в длъжност „старши преподавател“, а един преподавател е придобил *клинична специалност* „Ортодонтия“.

5.1.2. Лекционното обучение по задължителните дисциплини на студентите от специалност “Зъботехник” се осъществява от общо от **39** преподаватели, от които на ОТД към МУ-Пловдив са 37 от преподавателите. Значително е надвишено изискването на ЕДИ „поне 50% от хабилитираните преподаватели да са на ОТД към учебното заведение“. Обучението по специалността се осигурява от **9** преподаватели с ОКС „магистър“.

5.1.3. Основен механизъм за стимулиране на научното израстване на академичния състав е регламентираното от ЗВО атестиране. В МУ–Пловдив функционира система за атестиране и тя се осъществява съгласно Правилник, приет от АС.

През 2012 и 2015 г. са проведени две атестации на преподавателите от МК съгласно разпоредбите на Правилника за атестиране. Преобладаващата част от оценките са „добър“ и „задоволителен“, една оценка „мн. добър“ и една „незадоволителен“. Резултатите от проведените атестации са представени на ръководителите на специалности и обсъдени на Колежански съвет.

5.1.4. Утвърдена практика на преподаватели от МУ-Пловдив са гостувания като лектори, консултанти и експерти по покана на чужди висши училища и научноизследователски центрове, краткосрочните и дългосрочни специализации по линия на фондации и покани от университети. За изминалия период са осъществени **три** посещения в Италия и Латвия на преподаватели от специалността по програма „Еразъм“. По същата програма **32** преподаватели и служители от медицински колежи в Полша, Литва и Латвия са посетили МК-Пловдив. Запознаването с чуждестранни модели на обучение и научна дейност на партньори в тези страни допринася за интегриране на националните и колежански традиции с европейския опит, включително и за усъвършенстване технологията на преподаване и разширяване на научните проучвания.

Констатации по изпълнение на критерий 5.1.:

В МУ-Пловдив и МК се полагат усилия за стимулиране на академичното развитие на преподавателския състав, който участва в обучението на студенти по специалността от регулирани професии „Зъботехник“. Основната част от преподавателите в МК са на ОТД към съответни катедри на ФДМ и Медицинския факултет, тяхното кариерно развитие е свързано с дейността на Медицинския факултет и не е необходимо детайлно оценяване на тази дейност при оценката на МК. Лекциите по всички задължителни дисциплини се водят от хабилитирани преподаватели, всички на ОТД. Осигурени са условия за преподавателска мобилност в чуждестранни университети.

Критерий 5.2. Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея

5.2.1. В МУ-Пловдив има изградена и функционира „Система от подходи, правила и процедура за организацията и управлението на НИД в МУ - Пловдив”, приета от АС на 05.04.2012 г. и утвърдена от Ректора на МУ - Пловдив. Организирането и административното обслужване на НИД в МУ-Пловдив се осъществява от Отдел за научноизследователска дейност, съгласно Правилника за устройството и дейността на МУ-Пловдив. Колективен, методичен, консултативен и разработващ орган за ръководство, оценка и контрол на НИД е Съветът по научната дейност. Той включва хабилитирани лица – изтъкнати специалисти по основните медицински дисциплини и председателите на комисиите по НИД от Медицинския колеж и Департамента по езиково и специализирано обучение (ДЕСО). В структурата на МУ - Пловдив има разкрити отдел по „Международно сътрудничество” и център „Проекти”, осигуряващи чрез дейността си включването на преподавателите на ниво факултети, катедри и специалности в Медицинския колеж в различни изследователски проекти.

В МУ-Пловдив има Процедура за провеждане на вътрешно-университетски конкурс за финансиране на научни проекти, приета на АС (Протокол № 9 от 06.10.2015 г.) на МУ-Пловдив и в изпълнение на Наредба №9/08.08.2003 на МОН (изм. ДВ бр. 74 от 15 септември 2009 г.) за условията и реда за изразходване на средствата, отпуснати целево от държавния бюджет за присъщата на висшите училища научна или художествено-творческа дейност.

НК към МК се състои от председател и членове отговорници по НИД към всяка специалност на Колежа. Дейността ѝ се регулира от „Статут за дейността на Научната комисия към Медицинския колеж”, приет на Колежански съвет (Протокол №5/25.05.2009 г.) и актуализиран през 2012 г. (Протокол №4/ 03.02.2012 г.). НК към МК изготвя и предлага за приемане на Колежански съвет годишен план за НИД.

За периода **4** от преподавателите от академичния състав на специалност „Зъботехник” са взели участие в разработването и реализацията на **11** вътрешно-университетски, **2** национални и **4** международни проекти. Относителният дял на преподавателите, участвали в национални и международни проекти е 28%. Пълната информация за реализираните научни проекти се съхранява в общоуниверситетския регистър на Център „Проекти” в МУ-Пловдив.

5.2.2. Научната активност на преподавателите включва експертна дейност, консултантски услуги, рецензирания. Хабилитираните преподаватели и голяма част от нехабилитираните преподаватели от специалността заемат различни организационно-научни позиции, като:

- рецензенти на научноизследователски и образователни проекти, статии в български и чуждестранни списания, дисертации, учебници и учебни помагала;
- членове на научни журита за защита на докторски дисертации, хабилитации за гл. асистент, доцент, професор;
- членове на редакционни колегии на медицински и специализирани научни списания (FoliaMedica и др.);
- членства в български и европейски дружества, фондове, съюзи (ESR, БАР, БЛС, Българското Анатомично дружество, Съюз на учените в България, и др.)

За периода 2011 – 2016 г. преподавателите в специалност „Зъботехник” имат **91** участия в научни форуми, от които **87** в България и **4** в чужбина. Издадени са **5** учебни помагала. Брой цитирания – **8**. Броят на публикациите на един преподавател на първи ОТД през последните 5 години е 12,6. Учебници и учебни помагала, включително и на електронен носител, на един преподавател на ПОТД през последните 5 години – 1,5. Относителен дял на научни публикации в чужбина на преподавателите на ПОТД през последните 5 години – 40,8%. Брой рецензии, отзиви, цитати и други на преподавателите на ПОТД у нас и в чужбина през последните 5 години - над 90. Информацията за участието на преподавателите

от УНС „Зъботехник“ в научни проекти е в т. 5.2.1., а за съвместно участие на преподаватели и студенти в ежегодните научни прояви на МК в т. 1.1.3.

За популяризиране научната продукция на преподавателите в МК се организират извънаудиторни дейности, както и периодични публични събития. Стойностните разработки и техните резултати се представят на ежегодните Дни на науката (провеждани през м. май), на периодичните научни сесии, организирани от МУ и МК, както и на научните форуми у нас и в чужбина. Най-значимите научни постижения бързо намират своето място в образователния процес. Алтернативни начини за разпространение на резултатите от научноизследователската дейност са: периодично провеждане на информационни дни сред преподавателския състав на МК; семинари и работни срещи; провеждане на консултативни срещи със студентите при разработването на курсови проекти. В МУ-Пловдив има създадени условия за разпространение на изследователските резултати в подходяща форма.

Центърът по информационно осигуряване и собствената печатна база на МУ дават възможност на преподавателите да ползват наличната база за популяризиране на научната си продукция чрез издаване на ръководства, учебни помагала, монографии. Резултатите от научноизследователската дейност на преподавателите, участващи в обучението на зъботехниците, се публикуват в специализирани научни периодични издания като „Folia Medica“, „Социална медицина“, „Здравни грижи“, „Обща медицина“, „Управление и образование“, „Сестринско дело“, „Trakia Journal of Sciences“, „Български медицински журнал“, „Здраве и наука“, „Съвременна медицинска наука“, „Здравна икономика и мениджмънт“, „Медицински мениджмънт и здравна политика“, „Превантивна медицина“, в Сборници от научни форуми и Сборници научни трудове на СУБ, Онлайн международни медицински списания и др.

Библиотечно-информационният център (БИЦ) осигурява абонаментен достъп до лицензирани електронни ресурси, като SCOPUS и Web of Science/Knowledge. Това дава възможност за ползване на специализирана научна информация и за публикуване на собствени научни разработки в научни списания, участващи в световната система за реферирание, индексирание и оценяване.

Констатации по изпълнение на критерий 5.2.:

Научноизследователската дейност в МУ-Пловдив и МК е много добре организирана, представената документация е достатъчна за обективно оценяване. Стимулира се активно публикационната активност чрез голям брой собствени издания; наличие на собствено издателство; организиране на ежегоден научен форум на МК; информационна система и възможности за ползване на международни база-данни; библиотечен фонд и абонамент за научни сайтове; системно организиране на научни форуми в страната, което стимулира преподаватели и студенти да се представят със свои разработки.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите

Критерий 6.1. Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова

6.1.1. МК–Пловдив разполага с необходимата материално-техническа и информационна база за обучение, вкл. със собствена сграда, специално проектирана за медицинско училище през 1969 година. Материалната база на МК е добре изградена, оптимално разположена и много добре оборудвана. Състои се от:

- учебен корпус с три крила - учебно, учебно-лабораторно и административно - на 4 етажа с разгърнатата площ 8 640 м²
- студентско общежитие с разгърнатата площ 7 574 м², с обща леглова база 500 легла,

- студентски стол с кухненски блок, застроена площ 763 м².
- физкултурен салон с фитнес зала,
- рехабилитационен център.

Студентите от специалност „Зъботехник“ разполагат с цялата спортна база на МК – физкултурен салон с фитнес зала, волейболно и баскетболно игрище, футболно игрище с малки врати, 2 тенис корта, ползват плувен басейн в Аграрен университет Пловдив и зала за тенис на маса на ул. „Ив. Вазов“. Всички сгради и терен са собственост на МУ–Пловдив.

Лекционните курсове по специалност “Зъботехник” се провеждат в 3 аудитории, всяка с капацитет от 90 седящи места, 1 аудитория с капацитет 70 седящи места, 1 заседателна зала с 66 места, 2 заседателни зали с 25 места и аула с 204 седящи места. В аудиториите има монтирани екрани за работа с мултимедийна техника. Медицинският колеж разполага със седем собствени мултимедийни апарата.

За провеждането на *практическите упражнения* на студентите от специалност “Зъботехник” са осигурени 7 учебно-практически зали с 12 места на площ от 40 м², които са оборудвани с микромотори, апарати за полимеризация под налягане, вакуумбъркалки и др. Общият брой места са 84 на площ от 280 м², както и три леярни на обща площ 60 м².

През 2015 г. е извършен основен ремонт на 5 учебни зали, 3 леярни помещения, едно складово помещение и преподавателската стая.

Използваните аудитории и учебни бази по своите размери, брой, места и натоварване с учебни занятия са достатъчни за обучение на студентите по специалността. Специализираните кабинети са оборудвани с учебни помагала и техника, необходими за провеждане на учебно-практическите занятия. *В изпълнение на препоръките на акредитационната комисия* за отчетния период е закупена следната апаратура: 2 каustomата, 2 комбинирани пещи за металокерамика, 2 муфелни пещи, 1 ултразвукова вана, 4 пясъкоструйни апарата, 4 полирини мотори, 15 микромотори и 1 вакуум апарат.

При посещението на ЕГ в залите за практическо обучение се установи, че броят на микромоторите е недостатъчен, а наличните са стари и амортизирани. Въпреки извършения ремонт, проблемът с вентилацията не е разрешен. Осветлението е недостатъчно, а монтираните в прозорците вентилатори са по-скоро декоративни и неефективни. Моделите за практическо обучение са стари и некачествени, липсва достатъчно инструментариум. Констатациите бяха потвърдени на срещата със студентите, които споделиха постоянен недостиг на материали за обучение в резултат на ежегодни закъснения в снабдяването.

Специфична допълнителна учебна база са самостоятелните Медико-технически (зъботехнически) лаборатории (СМТЛ), в които се провеждат учебната практика и преддипломния стаж. *Особеностите на обучението по специалността* налага голяма част от практическите занятия, като учебна практика и преддипломен стаж да се провеждат извън аудиториите, във външни за Колежа държавни и частни учебни бази. *Те отговарят на всички съвременни и законови изисквания.* В тях целият колектив е с положително отношение към обучаващите се студенти и оказва компетентна и професионална помощ. На студентите се дава възможност за самостоятелна работа под контрола на прекия им наставник.

Представен е списък на допълнителните бази - на територията на гр. Пловдив се използват 2 държавни и 13 частни учебно-практически бази с общ брой 41 работни места. С базите, в които се провежда практическото обучение, има сключени договори за сътрудничество, които се подновяват в началото на всяка учебна година.

6.1.2. Компютърната база е обща за целия Университет. Студентите от специалността при обучението си използват следните компютърни зали с обща площ 230 м²:

- компютърна зала в библиотеката на база 1 - 95 м²
- компютърна зала в библиотека „Хирургии” - 55 м²
- компютърна зала на Медицински колеж - 100 м²

6.1.3. Студентите имат на разположение библиотечно-информационния център (БИЦ) на МУ - Пловдив. Той включва в структурата си централна и 4 филиални библиотеки, вкл. в базата на Медицинския колеж. Петте библиотеки функционират в обща мрежа и изграждат единна база данни. Осигурен е безплатен достъп до Интернет, вкл. безжичен, както и възможност за отдалечено ползване на абонираните електронни ресурси.

Създадена е пълна автоматизация на библиотечните процеси на базата на 11 модула от библиотечния софтуер „Автоматизирана библиотека“. Електронният каталог на БИЦ е достъпен и онлайн от сайта на МУ-Пловдив и от уеб страницата на БИЦ. В резултат на успешната реализация на проект „Осигуряване на достъпна и рентабилна инфраструктура на МУ– Пловдив чрез подобряване на енергийната ефективност на сградите и модернизация на Библиотечно-информационния център”, финансиран по ОП „Регионално развитие”, през 2012-2013 г. е осъществена инфраструктурна и технологична модернизация на БИЦ за близо 1,5 млн. лв.

Централната библиотека и нейните филиали в база 1, Медицинския колеж и Студентските общежития са ремонтирани и обновени. Доизградена е мрежовата структура и е извършено цялостно ИТ преоборудване. Внедрена е RFID технология (на базата на радио честотната идентификация) за ускоряване на библиотечното обслужване и защита на книжния фонд. Създадено е студио за дигитализация и са внедрени софтуери за управление на достъпа до лицензирани електронни ресурси. В библиотеките са оборудвани зали за мултимедийни презентации и групово учене.

Осигурена е достъпна среда за лица в неравностойно положение чрез изграждане на асансьор, платформа и рампи. Оборудвани са 4 кабинета със специализирано обслужване. Текущо се комплектува специализирана литература на традиционни и електронни носители – учебници и учебни помагала, монографии, справочници и периодични издания.

Към 01.01.2014 г. библиотечният фонд включва 167 610 регистрационни единици. В следакредитационния период към м. октомври 2014 г. библиотечните колекции са нараснали с 11852 тома българска и чуждестранна литература. От тях 3489 са свързани с обучението по професионално направление „Здравни грижи“. Относителният им дял е 29,44%. През същия период за потребителите от МУ-Пловдив са били достъпни 4348 пълнотекстови електронни чуждестранни списания и книги от абонирани бази данни. От тях 178 (4.09%) са по специалностите, включени в професионалното направление. Капацитетът на БИЦ е разширен. Разкрити са нови 80 места за потребители, от които 45 компютъризирани. Общият брой места за потребители е 270, от които 75 са оборудвани с компютри.

Филиалната библиотека в МК разполага със заемна, читалня, компютърна зала, зала за презентации и групово учене, 3 книгохранилища. Общият брой места за потребители в тази библиотека е 70, от които 28 читателски, 12 оборудвани с компютри и 30 посетителски в залата за презентации и групово учене. Библиотечният ѝ фонд включва учебна и научна литература по всички изучавани дисциплини, като текущо се актуализира и обогатява. Разполага и с колекция от 50 аудио-визуални продукта, подпомагащи учебния процес. В следакредитационния период са закупени общо нови 755 тома.

От 2015 г. МУ – Пловдив ежегодно абонира интерактивната образователна платформа на издателство McGraw-Hill-AccessMedicine. Чрез AccessMedicine студенти и преподаватели от всички специалности имат пълнотекстов достъп до електронното съдържание на над 110 учебника в редица предклинични и клинични дисциплини, както и до разнообразно допълнително съдържание: интегрирана лекарствена база данни, справочна информация, хиляди изображения, мултимедийно съдържание и описания на клинични случаи. Достъпът до колекцията се осъществява от университетската мрежа и отдалечено, от персонални

устройства, чрез предлаганата от БИЦ услуга за отдалечен достъп. Осигурен е достъп на преподаватели и студенти до редица научни бази данни.

6.1.4. МУ-Пловдив предлага дистанционна форма на обучение, която не е предвидена в програмата на специалност „Зъботехник“ към МК-Пловдив. Библиотеката на Университета осигурява условия за достъп до редица бази данни чрез интернет. Част от наличния фонд в Централната медицинска библиотека е качена на електронен носител и може да се ползва дистанционно от студенти и преподаватели.

6.1.5. Добре оборудваният „Център компютърни системи и комуникации“ се състои от 5 специализирани звена: Компютърно звено за поддръжка на информационната система; Звено за фото и видео заснемане и трансформация във файлови формати; Копирно звено; Звено за предпечатна подготовка и Печатна база. В момента ЦКСК изпълнява няколко основни специализирани функции:

- регистрира, съхранява и предоставя в различен илюстративен вид всякаква медицинска и друга информация;
- внедрява компютърни технологии, разработва софтуери и информационни проекти, поддържа компютърната техника и информационната сигурност;
- обслужва организационно - методическата и административно - стопанската дейност на Университета.

За нуждите на Учебен отдел е създаден пакет, собствена разработка „Система за автоматизация на учебната дейност“, за електронно обслужване на студентите от записването до издаването на дипломите. Информационната осигуреност на студентите и преподавателите е облекчена чрез изградената безжична мрежа. Тя покрива голяма част от територията на МУ - Пловдив. На територията на база 1, бул. „Васил Априлов“15, ФДМ, Медицинския колеж, в междуградното пространство и градините има покритие с Wi-Fi за свободно ползване на интернет от преподаватели, студенти и гости на университета. Предоставен е Интернет достъп във всички помещения на двете собствени студентски общежития. Безжичен интернет има и във всяка аудитория и в почти всяка учебна зала. В аудиториите са монтирани стационарни мултимедийни проектори, както и в голяма част от учебните зали.

Констатации по изпълнение на критерий 6.1.:

За специалността от регулираните професии Зъботехник“ е осигурена достатъчна материално-техническа и информационна база за осъществяване на ефективен процес на обучение на студентите. Налице е библиотечен фонд със сериозен капацитет, в т.ч. библиотечни единици, използвани за целите на обучението по специалността. Аудиториите, специализираните учебни зали и лаборатории са оборудвани на съвременно ниво и предоставят много добри условия за водене на учебния процес и научноизследователската работа. Материално-техническата база е добре поддържана и задоволително снабдена с апаратура за учебна и научноизследователска дейност. Наличните и използвани аудитории и други учебни площи по своите размери, брой, места и натоварване с учебни занятия отговарят на изискванията.

Стандарт 7. Управление на информацията

Критерий 7.1. Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по специалността и последващата реализация на завършилите

7.1.1 За да се следи състоянието, прогреса и ефективността на обучението, МУ-Пловдив провежда вътрешно-университетски одити. От 2012 година ежегодно се провежда вътрешен одит от сертифициран одитор, който включва: цел, обхват и критерии на одита. Одитите следят за качеството и съответствието на документацията с утвърдените стандарти.

Одитирането на основните звена на МУ-Пловдив се провежда на основание на заповеди на Ректора на университета, съгласно утвърден график. Информацията за извършените одити е представена в т. 1.1.2.

Периодичното проследяване на резултатите от обучението на студентите е задължителен елемент от действието на цялостната система за осигуряване и контрол на качеството в Медицински колеж.

Динамиката на средния годишен успех за периода 2010 г. – 2015 г. е както следва: за първи курс – 4,98; за втори курс – 4,87 и за трети курс – 5,08.

Мненията на студентите за качеството на обучение са събират чрез анкети, организирани и провеждани от МК. За целта са съставени анкетни карти, предоставени в приложенията на доклада за самооценка. Анкетните карти за проучване на удовлетвореността на завършилите студентите за 2014 – 2016 г. съдържат 12 въпроса за оценка на различни аспекти от обучението. Те са анонимни, а резултатите се обобщават и се представят в УНС по съответната специалност за анализ. Анкетирани са 62 специалисти, 35 от които работят по специалността и са постъпили на работа до една година след завършване на образованието си. 45 от тях съобщават, че се адаптират лесно в реална трудова среда. Оценката за професионалното си обучение 54 специалисти оценяват като ефективно и като по-скоро ефективно, което е отличен критерий за качеството на обучение и преподаване. 27 посочват, че имат и по-скоро имат нужда от повишаване на квалификацията и допълнително обучение, 32 отговарят на този въпрос с не и по-скоро не.

Информацията за резултатите от анкетите е в т. 3.1.3. Резултатите от проведените анкетни проучвания са достъпни на сайта на университета.

7.1.2. Относно реализацията и професионалните качества на студентите, завършили специалността от регулираните професии „Зъботехник”, по-подробна информация е в т. 2.1.2. Високата мотивация на завършилите специалисти зъботехници за професионално развитие се дължи преди всичко на начина на преподаване, разкриването на предимствата на специалността, развиването на практически умения и формиране на облика на професионалиста-зъботехник през целия период на обучение.

В МК има създадена Система за проследяване реализирането на завършилите студенти, която включва:

- Проследяване брой приети към брой дипломирани студенти.
- Проследяване брой дипломирани студенти.
- Организиране, провеждане и отчитане на анкети, касаещи реализацията на завършили, работещи и потребители.
- Провеждане на среща с потребители.
- Получаване на благодарствени писма от потребители и пациенти.
- Провеждане на курсове за следдипломно обучение (СДО).

През 2015 г. е създаден Alumni клуб на Медицински университет – Пловдив по повод 70-годишния юбилей на МУ–Пловдив, които съдейства за: изграждане на трайна връзка между възпитаниците и университета; отстояване на интересите на университета от бившите възпитаници и съдействие за изграждане на неговия публичен образ с цел повишаване на неговия авторитет и конкурентоспособност; поддържане на професионална и социална мрежа между бившите и настоящите възпитаници на университета; подкрепа на развитието на университета чрез споделяне на опит, успешни практики и устойчивост на постигнатите резултати; осигуряване на достъп и обмен на информация и насърчаване на съвместни прояви между университета и неговите възпитаници.

7.1.3. МК-Пловдив прилага съвременни модели, новаторски практики и международен опит в процеса на обучение на студентите и осигурява актуалност на

обучението им. Актуалността на обучението се поддържа чрез внедряване на съвременни модели на преподаване, както и чрез оборудване и модернизиране на материалната база.

С цел повишаване изискванията към подготовката на студентите от специалност „Зъботехник“ и синхронизиране с европейските стандарти, в МУ–Пловдив през 2014 г. е променен форматът на приемния изпит. За специалностите в МК на ОКС „професионален бакалавър“ кандидат- студентите полагат устен изпит с писмена част, който включва теми от етиката и въпроси, свързани с мотивацията им за избраната от тях специалност. Темите са съобразени изцяло с учебния материал за задължителна подготовка в 10 клас на СОУ по част „Етика“ от „Етика и право“. Новият формат на кандидат-студентския изпит позволява да се оценят основни фактически знания, логически и аналитични умения, обща хуманитарна и гражданска култура, доводи за аргументиране, езикова култура, стил и грамотност на кандидатите. В периода 2009 г. – 2014 г. за 1 място по специалността „Зъботехник“ са се явили средно 2,42 кандидати.

Съществуването на високи критерии при подбора на студенти е важно изискване за осъществяване на ефективен образователен процес.

Констатации по изпълнение на критерий 7.1.:

В МУ–Пловдив и МК се поддържа информация по отношение успеваемостта на студентите от специалността „Зъботехник“. Периодично чрез анкетиране се проучва мнението на студенти и потребители. Констатира се висок статус на специалността сред кандидат-студентите. Има много добра информираност относно професионалната реализация на студентите след дипломирането. Поддържа се информационна база данни за обучението на студенти по специалността. При всички проведени анкети и срещи на студенти и преподаватели, както и срещата с ЕГ, се поставя въпросът за промяна на ОКС „професионален бакалавър“ в „бакалавър“, за да може да се осигури възможност на завършилите специалисти да продължат обучението си по-широк кръг магистърски програми.

Стандарт 8. Информация за обществеността

Критерий 8.1. Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по специалността

8.1.1. На сайта на МУ–Пловдив и МК ежегодно се представя необходимата информация за условията на обучение в специалностите от регулираните професии, основните квалификационни форми, квалификационните характеристики, учебните планове. Информацията е достъпна и чрез ежегоден кандидат-студентски справочник. Подробна информация за качени сборници, лекции, публикации и др. се предоставят с индивидуална парола за всеки студент и преподавател.

8.1.2. На Интернет страницата на МУ – Пловдив (студенти) могат да бъдат открити всички елементи на „жизнения цикъл“ на студента – от кандидат-студентската кампания до завършването на МК. Налична е цялата необходима информация в кандидат-студентския справочник, публичност на програмите за изпитите, актуална информация относно приема – балообразуване, изпити, резултати, достъпност чрез мобилни устройства и др. Справочникът за прием на студенти се актуализира всяка година и е достъпен на страницата на МУ - Пловдив.

Развитието на студентите от специалността „Зъботехник“ се подпомага от редица фактори – документална обезпеченост чрез съвкупност от правилници и инструкции, свързани със студентското положение, достъпност до учебни планове и учебни програми в „комплект на студента“ на сайта на МУ - Пловдив, финансова подкрепа чрез стипендии, ползване на общежитие.

Обучението на студентите от специалността „Зъботехник“ завършва с Държавен изпит. Представени редица документи, свързани с този етап, като например Указание за явяване на държавен изпит, Инструкция за оформяне на правила за провеждане на държавни изпити, Правила за провеждане на държавни изпити. Информацията за резултатите от държавния изпит е достъпна за студентите в обучаваните специалности и техните информационни табла. Резултатите от обучението на студентите и от Държавния изпит са публично достъпни чрез издаваната от Университета диплома, която съдържа всички реквизити, според регулациите на Наредба № 7 за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища. Реализацията на студентите се проследява периодично от Системата за проследяване реализирането на завършилите на МУ- Пловдив.

8.1.3. На сайта на МУ- Пловдив и МК ежегодно се представя необходимата информация за условията за обучение в специалностите от регулираните професии, основните квалификационни форми, квалификационните характеристики, учебните планове. Информацията е достъпна и чрез кандидат-студентския справочник.

Всяка специалност от Медицинския колеж се администрира от ръководител на специалността. Той се представя официално още на първата среща на Колежанското ръководство с първокурсниците. В началото на всяка учебна година и периодично през семестъра той провежда срещи със студентите, на които се обсъждат както текущи административни и учебни въпроси, така и принципни проблеми, свързани с управлението на учебния процес и качеството на образование – например ориентация към избираеми модули, форми и методи на оценяване, организация на практическите занятия, извънаудиторни форми на образование, графици на учебните занятия, организация на изпитните сесии, условията и възможностите за студентска мобилност и т. н. Ръководителите на специалността пряко съдействат на студентите по тези въпроси и информират за техните мнения и предложения по време на заседания на специалността, а при необходимост на Колежанския съвет.

8.1.4. В МУ-Пловдив административно, организационно и финансово са осигурени необходими условия за публикационна дейност на преподавателите. Монографии, учебници и сборници частично или напълно се финансират от собствените средства на Университета. Използват се и финансовите механизми на държавната субсидия за научноизследователска дейност. Улеснение в тази дейност е собственото издателство на МУ-Пловдив за популяризиране на научната продукция с издаването на научни списания.

8.1.5. Цялата необходима информация за мобилност на студенти и преподаватели е достъпна на сайта на МУ–Пловдив. За студентска мобилност с цел обучение и практика - критерии за кандидатстване, документи, резултати; за преподавателска мобилност с цел преподаване и обучение – критерии за кандидатстване, документи. На сайта е достъпна и Институционална програма за действие по програма „Еразъм”+ на МУ-Пловдив с комплект от множество документи, свързани със студентската и преподавателската мобилност. МК-Пловдив има сключени споразумения с университети в Италия, Гърция, Литва, Латвия, Турция, Полша и др. *За специалността „Зъботехник“ са реализирани малко възможности за студентска мобилност – двама студенти.* В периода от последната акредитация са изпратени двама български студенти от специалността „Зъботехник“ на обучение в чужбина – във First Medical College of Riga, през 2012 г, I семестър. През същия период 87 преподаватели и служители на МК–Пловдив, трима от които специалност „Зъботехник”, са посетили чуждестранни партньори.

Констатации по изпълнение на критерий 8.1.:

Съществува свободен достъп до информация, свързана със специалността – кандидатстване, обучение, публикации на преподавателите и др., на сайта на

университета, в различни негови части. Налице е достатъчно богата информационна база за цялостния „жизнен цикъл“ на студента – възможности за кандидатстване, обучение и реализация, нормативна база на университетско ниво и др. Провеждат се регулярни срещи с потребители – представители на базови институции. Създадени са реални условия и възможности за публикуване на преподаватели и студенти в издания на Университета.

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

Критерий 9.1. Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по специалността от регулираните професии

9.1.1. В МУ-Пловдив има добре действаща система за управление и мониторинг на качеството на образователния процес. Целият набор от документи представя правилата за актуализиране на програмите, актуализиране на учебните планове, развитие на преподавателския състав чрез продължаващо обучение и научноизследователска дейност.

Управлението на качеството на преподаване се мониторира чрез мнението на студенти и работодатели. Провеждането на ежегодни анкети, срещи на Ръководните органи със студентите и потребителите на кадри осигурява адекватно актуализиране на учебния процес. Не на последно място е и провеждането на вътрешни одити през определен период от време, които да преценят качеството на администриране на учебния процес с адекватна документация.

9.1.2. Всяка година след приключване на държавните изпити се прави анализ на успеваемостта на студентите от специалност „Зъботехник“. Периодичното анализиране и огласяване на резултатите, свързани с методите на преподаване и оценяване на постиженията на студентите е регламентирано и се осъществява в съответствие с Правилника за дейността на МУ-Пловдив. Съгласно Правилника за учебната дейност, Колежанският съвет приема годишен отчет за резултатите от дейността и анализира успеваемостта на студентите. Освен периодични се провеждат и текущи анализи в учебно-научния сектор.

Констатации по изпълнение на критерий 9.1.:

Осъществява се периодично актуализиране на документацията, свързана с учебния процес. На заседания в специалността се обсъждат възможностите за усъвършенстване на качеството на преподаване на базата на провеждани анкети и вътрешни одити.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството

Критерий 10.1. Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по специалността от регулираните професии

10.1.1. МУ-Пловдив е водещо звено в подготовката на медицински специалисти в страната. За израстването на университета не малка заслуга имат външните акредитации и следакредитационни одити. Всяка акредитация е свързана с мобилизиране на всички членове на колектива – от студентите до ректорското ръководство. Създават се комисии, подготвят се протоколи и доклади на всяко звено и т.н. Специалността от регулираните професии „Зъботехник“ е в структурата на Медицинския колеж при МУ-Пловдив. Последната програмна акредитация на специалността е била през 2010 г. - Протокол № 29 от 30.09.2010 г. НАОА дава оценка „много добра“ за срок от 6 години. През 2013 г. е преминала процедура за следакредитационен контрол по изпълнение на препоръките от програмната акредитация – Решение на АС на НАОА, прието с протокол № 22/12 декември 2013 г.

10.1.2. МК-Пловдив има водещи позиции в Централна и Южна България по отношение обучението на зъботехници. В България има условия за реализация на специалистите зъботехници на пазара на труда. МУ-Пловдив осъществява качествено

обучение на зъботехници, което е доказано от срещите с работодателите и анкетите, които се провеждат с тях. Всяка година Самостоятелните медико-технически лаборатории наемат на работа випускници на МК, специалност зъботехника, включително водещите лаборатории. При посещенията на ЕГ в няколко елитни зъботехнически лаборатории беше установено, че във всяка от тях има млади кадри на МК – Пловдив, дипломирани през последните няколко години. Добра практика е организирането на научни форуми с участието на студенти и преподаватели по специалността от другите медицински колежи в страната, което е изключително полезно за обмяна на информация за нивото на обучението и постиженията на колективите от различни региони и университети. Особено тесни са контактите с МК – Пловдив.

10.1.3. Държавните изпити за специалност “Зъботехник” се провеждат от държавна изпитна комисия, назначена със заповед на Ректора на МУ– Пловдив. Председателят ѝ е хабилиотирано лице, в съответствие със ЗВО.

В състава на комисиите за държавен изпит участват представители на базовите институции, в които студентите провеждат своята практика и преддипломния стаж. Мнението на представителите на базовите институции се взема под внимание като информация и оценка за предварителната подготовка на студентите и тяхното представяне като практикуващи по специалността с цел усъвършенстване на процеса на практическата им подготовка.

По 10.1.4. Ръководството на МУ-Пловдив е направило анализ на препоръките на външните одити. Направени са подобрения на материалната база, актуализиране на програмите по основните дисциплини за обучение на специалността „Зъботехник”, повишена е максимално информационната осигуреност за студенти и преподаватели, подпомага се публикационната дейност. МК-Пловдив е преминал успешно ежегодните вътрешни одити. Административното ръководство на МК е съставено от млади и амбицирани медицински специалисти, които работят с огромно желание да подобряват постоянно дейността на колежа и МУ като цяло.

Констатации по изпълнение на критерий 10.1.:

Последната акредитация на специалността „Зъботехник“ от НАОА, реализираните в рамките на следакредитационния период вътрешноуниверситетски одити са предпоставки за поддържане на високо качество в процеса на обучение. Конкурентната среда в България се познава добре, има информираност и за развитието на специалността в други държави. МК и специалност „Зъботехник” се стреми към водещи позиции в Централна и Южна България, което се илюстрира с избора на кандидат-студентите и професионалната реализация на дипломираните специалисти.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обучението на студентите по специалността от регулираните професии „Зъботехник“ на образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ в Медицинския колеж-Пловдив отговаря на съвременните изисквания за преподаване, практическа подготовка и оценяване и е съобразено с изискванията на европейските образователни стандарти в учебната, научната и методичната работа.

Изградена е стройна система за управление на качеството на обучението в съответствие със спецификата на обучението по специалност „Зъботехник”. Качеството на образователния процес периодично се анализира чрез текущ мониторинг и периодични проучвания на мнението на студенти и на работодатели.

Преподавателският състав отговаря на изискванията на Закона за висшето образование и Единните държавни изисквания за специалността.

В МУ- Пловдив и МК се полагат усилия за стимулиране на академичното развитие на преподавателския състав, който участва в обучението на студенти по специалността.

Осигурена е непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база за осъществяване на ефективен процес на обучение.

Познава се много добре конкурентната среда в България и развитието на специалността в няколко чужди държави.

Въз основа на констатациите по резултатите от извършеното оценяване, ПКЗС предлага капацитет 90 студенти за обучение по специалността от регулираните професии „Зъботехник“ на ОКС „професионален бакалавър“ от професионално направление 7.5. Здравни грижи в Медицинския колеж на Медицинския университет-Пловдив.

V. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ:

1. Да се подобри работната среда за практическа работа на студентите, както следва:

- модернизация на техниката в лабораториите, в частност подмяна на микромоторите, подобряване и подмяна на осветлението и вентилацията.*
- локално осветление за всяко работно място или панел за цялата работна площ в зъботехническите лаборатории.*

Срок: м. септември 2018 г.

2. Да се изработят нови модели за практическо обучение и се осигури инструментариум за упражненията по ортодонтия.

Срок: м. септември 2018 г.

Председател на ПКЗС :

/ проф. д-р Борис Богов, дм /